

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

OÜ Koolitaja

**Õppekavarühm eakate ja puudega
täiskasvanute hooldamine**

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

2023

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	OÜ Koolitaja
Veebilehe aadress	https://koolitaja.com/
Kontaktisik koolitusasutuses	Anneli Pärna
Hindamiskomisjon	<p>Merike Kravets Merike on omandanud omaaegses Tallinna Meditsiinkoolis õe eriala, lõpetanud Tallinna Pedagoogikaülikooli (täna Tallinna Ülikool) sotsiaaltöö eriala magistriõppe. Tal on samast ülikoolist saadud ka kutseõpetaja ja sotsiaalpedagoogi eriala. Omab kutseõpetaja, tase 7 kutset. Kuulub Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni (ESTA) hooldustöötaja kutsekomisjoni koosseisu. Täna on Merike Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis (TTK) kutseõppe osakonnas õpetaja-õpperühmade juhendaja ning annab samas ka loenguid erakorralise meditsiini tehnika, tegevusjuhendaja, lapsehoidja, tervishoiusekretäri ja hooldustöötaja eriala õppijatele.</p> <p>Viimase 25 aasta jooksul on Merike TTK-s panustanud nii hooldustöötaja, lapsehoidja, tegevusjuhendaja kui erakorralise meditsiini tehnika õppekavade koostamisse ja arendamisse.</p> <p>Kristi Mähar Kristi on omandanud Tartu Meditsiinkoolis meditsiiniõe eriala ning saanud Tartu Ülikoolist kõrghariduse õendusteaduse erialal. Omab kutseõpetaja, tase 6 kutset.</p> <p>Täna töötab Kristi Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis kutseõppe osakonnas õpetajana ja juhendab erinevaid õpperühmi. Ta on osalenud abivahendispetsialisti, sterilisatsioonitehnika, tegevusjuhendaja ja hambaraviassistendi õppekavade koostamisel. Ta õpetab hooldustöötaja, lapsehoidja, tegevusjuhendaja, sterilisatsioonitehnika, erakorralise meditsiini tehnika, hambaraviassistendi ja tervishoiusekretäri õppekavade õpilasi.</p>
Hindamisperiood	jaanuar - märts 2023
Valimi õppekavad	Hooldustöötaja koolitus

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded on täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>

3. Koolitajad	<i>Nõuded on täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppekavarühma “Eakate ja puudega täiskasvanute hooldamine” analüüs hindamise valdkondade lõikes	5
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS	5
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE	8
III KOOLITAJAD	14
IV RESSURSID	15

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- koolitajad
- ressursid

Hindamiskomisjon toob vajadusel oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamat kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mittearvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt HAKA juhendis sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest: a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk; b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

ÜLEVAADE HINDAMISPROTSESSIST

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 18.01.2023

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: *Asutuse esitatud eneseanalüüs oli üldiselt koostatud väga põhjalikult ning komisjonil oli sellest hindamise käigus väga suur abi. Selgelt oli arusaadav õppekava arendamise loogika, samuti koolitajate kvalifikatsiooni ja õppe läbiviimiseks vajalike ressursside teema. Ka rakendatava õppemetoodika ja tagasiside kohta oli kirja pandud piisavalt infot. Ainsaks erandiks oli õpiväljundite saavutatuse hindamist puudutav osa, kuna selle täitmisel oli mööda mindud eneseanalüüsis märgitud juhistest. Ehkki hindamisvestlusel selgitas koolitusasutus oma arusaama, mille kohaselt võrdlustabel täideti, ei andnud see tegelikult üheselt arusaadavat infot selle kohta kuidas tegelikult hindamine välja näeb. Segadust tekitas ka see, et õppekavas, tõendina esitatud tunnistuse lisas ja hilisemal hindamisvestlusel saadud info ei kattunud mitmetes punktides eneseanalüüsis kirjutatuga.*

Vestlus asutuse esindajatega toimus 01.02.2023

Komisjon saatis esmase hindamisaruande asutusele 06.03.2023

Asutus saatis oma kommentaarid komisjonile 13.03.2023

Komisjon esitas lõpliku aruande HAKAle 17.03.2023

TÕENDID

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- OÜ Koolitaja eneseanalüüs
- 01.02.2023 toimunud veebivestluse protokoll
- Õppekava “Hooldustöötaja koolitus” (kogumaht akadeemilistes tundides 212 tundi) *(kuvatõmmis asutuse veebilehelt seisuga 18.01.2023)*
- Koolituse „Hooldustöötaja koolitus” veebilehe reklaamtekst *(kuvatõmmis asutuse veebilehelt seisuga 18.01.2023)*
- Kutsestandard: Hooldustöötaja, tase 3
<https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10810658>
- Tõend: Õppekeskkonna kirjeldus (kuvatõmmis asutuse veebilehelt)

Koolitusasutuse esitatud täiendavad tõendid:

- Tõend: Koolitusele registreerumise kinnituskiri
- Tõend: Praktikajuhend (näidis)
- Tõend: Praktika aruanne (näidis)
- Tõend: Kliendi kukkumiste registreerimise vorm
- Tõend: Veebikoolituse slaidikava “Hooldustegevuste planeerimine, läbiviimine, ergonoomika, hügieeni, ilutoimingud”
- Tõend: Veebikoolituse slaidikava “Hooldustoimingud haiguste ja surma korral, lähedaste toetamine”
- Tõend: Koolituse tagasiside (näidis)
- Tõend: Hooldustöötaja tunnistus (näidis)
- Tõend: Hooldustöötaja tunnistuse lisa õiend (näidis)

Õppekavarühma “Eakate ja puudega täiskasvanute hooldamine” analüüs hindamise valdkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1. Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõendus põhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatformil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

Asutus on oma eneseanalüüsis kirjutanud, et neil on olemas õppekava väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekavade väljatöötamisel lähtutakse õppekorralduse aluste ja õppe kvaliteedi aluste dokumendist, uue õppekavade väljatöötamisel võetakse arvesse tööturu vajadusi. Olemasolevaid õppekavasid vaadatakse üle vähemalt 1 kord aastas.

Õppekavade loomisel ja täiendamisel lähtutakse lisaks täiskasvanute koolituse seadusest, täienduskoolituse standardist, kehtivatest kutsestandarditest ja asutuse töökorraldusest.

Hooldustöötaja õppekava koostamise aluseks on Hooldustöötaja, tase 3 kutsestandard. Eneseanalüüsis on kirjas, et koolitus annab õppijale võimaluse ka valmistuda tegema hooldustöötaja 3. taseme kutseeksamit. Lisaks on tuginetud valdkonna uuringute tulemustele, nt OSKA uuring 2021, mis toob välja et kõige enam on prognoosiperioodil 2020 - 2023 juurde vaja hooldustöötajaid. Õppekava väljatöötamisel on arvestatud sihtrühma vajadusi. Koolitatakse kindlat sihtrühma – juba töötavaid või alles tööle asuvaid tervishoiu- ja hoolekande valdkonna inimesi.

Eneseanalüüsis on kirjas, et õppekava on seni läbinud kaks õppegruppi. Õppekava vaadatakse üle üks kord aastas, arendamise protsessi on kaasatud kõik koolitajad. Kogutakse ja analüüsitakse ka õppijate tagasisidet ning tehakse koostööd tööandjatega – nendeks on praktikakoha juhid ja juhendajad, kellelt saab sisendit praktikaga seonduvasse. Samuti on nemad praktikutena teadlikud valdkondlikust seadusandlusest tulenevatest nõudetest ning sellest, milliseid kompetentse on vaja töökeskkonnas reaalseste situatsioonidega hakkama saamiseks. Vestluses koolitusasutuse juhtkonnaga selgus, et õppekava sisu valmib koolitusjuhi ja kahe koolitaja koostöös. Üheks koolitajaks on koolituse põhiõpetaja, kes töötab õena ning omab ka sotsiaaltöö valdkonna kogemust ning teiseks on koolitaja, kellel on juba pikaajaline koolitamise kogemus koolis (nt annab ta loenguid Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis), samuti töökogemus Diakooniahaiglas ja Dementsuse Kompetentsikeskuses. Õppekava

arendamise käigus on arvestatud ka õppijate tagasisidega, nt on suurendatud õppetundide mahtu teema “Haiguste ja surma korral läbiviidavad hooldustegevuse” juures.

Koolitusasutuse veebilehel on info koolitus(t)e ja õppekava(de) kohta kergesti leitav, õppijale piisav ning asja- ning ajakohane. Selgesti on aru saada, millal mingi koolitus hakkab toimuma ja kuidas saab registreeruda. Koolituse info avaldatakse Töötukassa veebilehel ning erinevates meediakanalites.

Tugevused

Hea ja kasutajasõbraliku kujundusega veebileht, millelt on info lihtsalt leitav.

2. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)).

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid.

ANALÜÜS

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õppesisu ja õppemeetodid on selgelt arusaadavad ja omavahel sidused. Õppekava 3. osas “Sihtgrupp ja õpingute alustamise tingimused” on märgitud ära ainult sihtgrupp, eraldi õpingute alustamise tingimusi välja toodud ei ole. Eneseanalüüsist ja vestluse käigus selgus, et paljudel õppima asujatel on probleeme digipädevusega. Koolituse jooksul pakutakse õppijatele küll jooksvalt IT-alast tehnilist tuge, aga komisjon leiab, et juba õpingute alustamise tingimustesse võiks sisse märkida, et koolitusel osalemiseks on õppijale vajalik arvuti, mikrofoni ja kaamera olemasolu ning elementaarne arvuti kasutamise oskus.

Õppemahu osas on õppekavas välja toodud õppemaht: koolituse kogumaht akadeemilistes tundides on 212 tundi, millest 192 tundi on auditoorset tööd (sh 80 tundi juhendatud praktikat töökeskkonnas ja 16 tundi esmaabi väljaõpet) ja 20 tundi iseseisvat tööd. Õppe sisu lähemalt analüüsisid tuvastas komisjon, et õppekava alguses toodud õppe kogumaht ja õppe osakaalude maht ei lähe allpool olevate teemade juurde märgitud mahtudega kokku. Nimelt selgus õppe sisu vaadates (jaotis 5), et auditoorset tööd on tegelikult 112 ak.h (sh 16 ak.h esmaabi), 80 ak.h on juhendatud praktikat töökeskkonnas ning 20 ak.h iseseisvat tööd. Õppekava alguses on aga auditoorse õppe osa ja praktika osa kokku liidetud (112 + 80) ning märgitud, et tegemist on tervenisti auditoorse õppe mahuga. Vestluse käigus selgus, et tegemist on inimliku eksitusega, mille koolitusasutus lubas koheselt parandada.

Õppe lõpetamise tingimused ja hindamismeetodid on õppekavas välja toodud (õppekavas jaotis 6), kuid need ei ole korrektsed. Näiteks on õppekavas hindamismeetoditeks märgitud “esmaabi väljaõppe

läbimine” või “iseseisvate tööde esitamine”. Komisjon on seisukohal, et mingi osa õpingute läbimisest ei ole hindamise meetod, samuti ei väljenda hindamist pelgalt tööde esitamine. Komisjoni hinnangul tuleb hindamise meetodite osa õppekavas selgemalt lahti kirjutada ning korrigeerida õpiväljundite hindamist kirjeldav osa selliselt, et seal oleks kirjas, milliste hindamise meetoditega õpiväljundite saavutatust hinnatakse.

Õppekava õpiväljundid vastavad Hooldustöötaja, tase 3 nõuetele, on arusaadavalt sõnastatud ja sihtrühmale kohased. Ka leiab komisjon, et need on sihtrühmale ettenähtud ajaga saavutatavad.

Õppe kogumaht 212 ak.h ja õppe osakaalude proportsionaalne jaotus selles on komisjoni hinnangul piisavad, et sihtrühmana kirjeldatud õppijad selle aja jooksul õppekava õpiväljundid saavutaksid.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavas on õppekava kogumaht ja osakaalude maht (tundide arv) õppekava erinevates osades erinevalt märgitud. Soovitame õppe ülesehituse juures (teemade kaupa välja toodud õppe osakaalude mahud) märgitud tundide arvu viia vastavusse õppekava alguses toodud kogumahuga, ehk siis korrektne oleks: *“Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides on 212 tundi, millest 112 tundi on auditoorset tööd (sh 16 tundi esmaabi väljaõpet), 80 tundi on juhendatud praktikat töökeskkonnas ja 20 tundi iseseisvat tööd.”*
- 2) Hindamise meetodid ei ole õppekavas korrektselt välja toodud. Komisjon leiab, et mingi osa õpingute läbimine ja iseseisvate tööde esitamine ei ole hindamise meetodid. Soovitame õppekavasse selgelt välja kirjutada, kuidas hinnatakse (missuguste meetoditega) õppijatel õpiväljundite saavutatust.

Arenguvõimalused

Kuna eneseanalüüsist ja vestluse käigus tuli välja, et koolitusel on probleemiks õppijate vähene digipädevus ja tehniliste võimaluste puudumine veebiõppes osalemiseks, siis soovitame õppekavasse lisada, et koolituse läbimiseks on eelnevalt vajalik arvuti (millel on mikrofon ja kaamera) olemasolu ning elementaarne arvuti kasutamise oskus.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekavade väljatöötamisel lähtutakse tööturu vajadustest ning õppekavasid vaadatakse üle vähemalt 1 kord aastas. Vajadusel tehakse muudatusi õppekavadesse ka tulenevalt saadud tagasisidest. Asutusel on õppekava arendamisse kaasatud koolitajad, tööandjate esindajad (peamiselt praktikakohtade esindajad) ning vilistlaste tagasiside.

Hinnatud õppekava on valdavalt sidus. Komisjon tuvastas õppemahu märkimise osas ühe tehnilise näpuvea - õppekava alguses ja õppe sisus toodud tundide mahud on erinevad, ehkki tundide arv kokku liites klapi. Asutus on lubanud selle hooletusvea koheselt parandada.

Suurem probleem on õppekavasse märgitud hindamise meetodite kirjeldusega, millest ei tule otseselt välja, kuidas õpiväljundite saavutatust hinnatakse. Nii näiteks on meetoditena märgitud “Iseseisvate tööde esitamine” ja “Esmaabi koolituse läbimine”. Esimese all on hindamiskriteeriumite juures toodud

välja küll loetelu iseseisvatest töödest, kuid pole märgitud, kas ja kuidas neid hinnatakse. Lisaks on iseseisvate tööde alla arvestatud ka nt testi tegemine. Komisjon on teinud asutusele ettepaneku lõpetamise tingimused (st kuidas hinnatakse õppija õpiväljundite saavutatust selleks, et saada tunnistus) õppekavas selgemini lahti kirjutada.

Õppekava õpiväljundid vastavad Hooldustöötaja, tase 3 nõuetele, on arusaadavalt sõnastatud, sihtrühmale kohased ning on ettenähtud ajaga saavutatavad.

Koolitusasutusel on hea ja kasutajasõbraliku kujundusega koduleht, millelt on infot lihtne leida.

Kuigi õppekavas on segadus hindamismeetodite kirjelduse juures ning õppe kogumahu märkimisel on sisse jäänud tehniline viga, on komisjon seisukohal, et muus osas vastab õppekava täienduskoolituse standardi nõuetele. Ka õppekavaarendus on veenev, tõenduspõhine, läbimõeldud ja toimiv. Seega hindab komisjon "Õppekava ja õppekavaarenduse" hindamisvaldkonna kaalutusotsuse põhjal täidetuks.

ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS:

Nõuded on täidetud

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

3. Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

Suunised: *Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.*

ANALÜÜS

Eneseanalüüsis on kirjeldatud, et koolitustel õppijad on ennastjuhtivad täiskasvanud, kes teadvustavad oma arenguvajadusi ja juhivad iseenda arengut. Koolitajad toetatavad õppijate õpimotivatsiooni ja aitavad õppijatel seada õpieesmärke. Kursuse esimesel päeval püütakse leida grupi ühisosa ning sõlmida ühised kokkulepped edasise õppetöö osas. Vestlusel koolitusjuhtidega selgus, et koolituse alguses toimuvad grupivestlused, mille eesmärgiks on vastastikune tutvumine ja võimaliku stressi maandamine. Esimesel õppepäeval selgitatakse välja ka õppijate erisooivid, nt täiendav juhendamise vajadus väheste digioskuste tõttu. Vajadusel juhendatakse neid õppijaid, kellel need puuduvad. Eesti keelt mitte emakeelena kõnelevate õppijate korral, kellel on nõrgem eesti keele oskus, antakse võimalus koolituspäeva väliselt saada individuaalselt järele aitamist.

Eneseanalüüsi ja vestluse kohaselt kaardistab koolitaja õppepäeva alguses õppijate ootused ja soovid õppepäeva osas, sel päeval käsitletavad õpiväljundid ja nende hindamisviisi. Püütakse välja selgitada, kas ja milline on õppija varasem kogemus ja kokkupuude sel õppepäeval käsitletava temaga. Õppepäeva lõpus vaadatakse, kas ootused on täitunud. Vestlusel koolitajatega selgus, et iga kord tutvustab koolitaja päeva alguses ka loenguplaani ja ajakava. Kui loeng või etapi osa saab läbi, siis oodatakse koheselt ka õppijatelt tagasisidet.

Arutelude jooksul jälgib koolitaja, et iga õppija oleks kaasatud. Koolitajatega vestluse käigus selgus, et kodutööde tagasisidestamine õppeaja sisse ei lähe. Tagasiside antakse kindlasti selle kohta, kas õppija on asjast õigesti aru saanud, mida saaks teha paremini jne. Iga õpetaja annab ise oma teemaga seotud kodutöödele tagasisidet.

Tugevused

Koolitusasutus arvestab õppijate eripärade ja vajadustega, leiab võimalused, läheneb individuaalselt ja toetab õppijaid igati, et tagada neile õppetööga sujuv toimetulek.

4. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Kõik koolitusega seotud koolitajad on teadlikud õppekava eesmärgist ja sisust ning suhtlevad omavahel. Koolitajate omavahelist suhtlust ja õppekava arendamisse kaasamist korraldab koolitusjuht. Koolitajad on eesmärgipäraselt läbi mõelnud teemad ja sellest lähtuvalt valinud õpetamisviisi, sh õppemeetodid. Arvestatakse grupi soove, innustatakse õppijaid näiteid tooma ning juhitakse teemade arutelusid. Eneseanalüüs annab ülevaate sellest, et õppemeetodite kasutamisel on koolitusasutus lähtunud andragoogilistest põhimõtetest. Veebivestluse käigus koolitajatega selgus, et luuakse hea sotsiaalne õpikeskkond, kus koolitajal ja grupil on omavahel hästi toimivad suhted ning kus õppijad toovad ise sobivaid näiteid ja lugusid, mida saab kasutada hea õppemeetodina ning mis aitab õpitut paremini mõista. Õppepäeval kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sest vahelduv erinevate meetodite kasutamine aitab paremini materjali edastada ja kinnistada. Vaheldumisi kasutatakse loenguid, arutelusid, grupitöid, situatsioonülesannete lahendamisi, õppevideosid. See näitab, et koolitaja poolt on õppetöö hästi läbi mõeldud ja koolitus on õppija jaoks huvitav. Veebivestlusel koolitajatega selgus, et praktiliste tundide osas oli eelmise kursusega plaanis läbi viia üks praktiline õppepäev kokkulepitud hoolekandeametuses ja külastada dementsussüüdistatavate inimeste osakonda. Plaanis oli vaadata ja juhendamisel teostada voodipesu vahetust, asendravi, kasutada ergonoomiliste võtteid jpm. Koolitaja haigestumise tõttu see ei teostunud. Koolitaja sõnul on neil edaspidi plaanis selliseid praktilisi õppepäevi siiski korraldada, samuti otsida alternatiivseid lahendusi, nt 3d prille jne. Eelnevast lähtuvalt leiab komisjon, et valitud õppemeetodid toetavad õppijat, on ajakohased ning õppetöö on hästi läbi mõeldud.

5. Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumentid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Õppekavas on lõpetamise tingimuste all (jaotis 6) on kirjas kolm hindamismeetodit:

- 1) Iseseisvate tööde esitamine.
- 2) Esmaabiandja õppe läbimine
- 3) Praktikaaruande esitamine ja esitlemine

Iga hindamismeetodi juurde on toodud ka selle meetodi hindamiskriteeriumid. Iseseisvate tööde all on nendeks:

- Hooldusplaani ja kukkumise lehele hooldustoimingute dokumenteerimine.
- Valikvastustega test toiduhügieenialaste teadmiste kohta.
- Võrdlev analüüs kohalike omavalitsuste (KOV) sotsiaaltoetuste ja koduteenuste osutamisest.
- Eneseanalüüsi ja CV koostamine ja esitlemine.

Esmaabi all on kriteeriumiks märgitud, et “*Õppija on koolituskeskkonnas lahendanud praktilisi ülesandeid ning sooritanud 80 % ulatuses testi.*”

Praktikaaruande esitamise ja esitlemise kriteeriumiks on see, et “*Õppija on praktikajuhendi järgi koostanud praktika kirjaliku aruande, selle tähtaegselt esitanud ja esitlenud kaasõppijatele.*”

Väljastatavate dokumentide all (jaotis 7 õppekavas) on märgitud: “*Koolituse tunnistus väljastatakse lõpetajale siis, kui ta:*

1. on osalenud auditoorses õppes vähemalt 80% ulatuses,
2. sooritanud kõik iseseisvad tööd,
3. läbinud täies mahus esmaabiandja väljaõppe ja juhendatud praktika töökeskkonnas.

Kui õppe lõpetamise tingimused on täitmata, väljastatakse õppetöös osalejale läbitud teemade kohta tõend.”

Eneseanalüüsis on kirjas, et hindamismeetodite valik ja täiendamine kujunevad koolitusjuhi ja koolitaja koostöös. Üldkorralduslikku protsessi haldab koolitusjuht koolitusspetsialisti abil.

Paraku erineb eneseanalüüsis toodud info hindamise kohta oluliselt õppekavas kirjeldatust. Eneseanalüüsis on õppekava erinevate osade kooskõla ja terviklikkuse analüüsi juures toodud hindamist puudutav info ära selle jaotise alla, mis peaks tegelikult sisaldama selgitust, millise õppekava sisuteema või mooduli raames konkreetset õpiväljundit käsitletakse. Muuhulgas on sinna märgitud ka meetodeid nagu suuline arutelu ja valikvastustega kirjalik test, mida õppekavast ei leia. Selle kohta, millise teema või mooduli all konkreetset õpiväljundit käsitletakse, eneseanalüüsist infot ei saanud.

Osaliselt on hindamise alane info kirjeldatud ära ka selleks tegelikult ette nähtud hindamise veergu. Sinnagi on juurde lisatud selliseid meetodeid, mida õppekavast ei leia, nt kirjalik ja suuline tagasiside, suuline arutelu kompetentside kinnistamiseks, parimate praktikate jagamine jne.

Asutus on ühe tõendusmaterjalina esitanud komisjonile ka hooldaja koolituse lõpus väljastatava tunnistuse ja tunnistuse lisa näidised. Neid vaadates tuvastas komisjon, et tunnistuse lisas kirjas olev info erineb nii õppekavas kui asutuse eneseanalüüsis kirja pandust. Hooldustöötaja koolituse tunnistuse lisas on hindamise meetoditena märgitud hoopis järgmine loetelu:

1. Situatsioonülesanded.

2. Iseseisvad tööd:

2.1 Hooldusplaani ja kukkumise lehe koostamine.

2.1 Eneseanalüüsi, CV ja kutse taotlemise avalduse koostamine.

2.3 Praktika aruande koostamine ja kokkuvõtte avalik esitlemine.

Lisas toodud situatsioonülesandeid pole märgitud ei õppekavas ega asutuse koostatud eneseanalüüsis, mitmed nendes dokumentides mainitud hindamismeetodid ei kajastu aga omakorda tunnistuse lisas.

Sellisel kirjeldatud hindamine, kus kolmes erinevas kirjalikus allikas ilmnevad olulised erinevused, ei andnud komisjonile selget arusaamist selle kohta, kuidas hindamine tegelikkuses toimub. Kui veebivestluse käigus püüti selles osas selgust saada, põhjendasid asutuse esindajad eneseanalüüsis tehtud õppekava analüüsi järgmiselt: *“Kui esimeses (A-lahtris) on õpiväljund, siis selles jaotises, kuhu pidanuks kirjutama selle, millises õppekava osas me seda käsitleme, kirjeldasime seda, mis on need võimalused või missuguste meetoditega me saame jälgida ja kontrollida või kus see kajastub, et õppijad on teemast aru saanud. Kõige paremini näeme õppija arengut kirjalike tööde läbi. Näiteks kui hooldusplan või kukkumise leht on täidetud, siis tuleb sealt ka välja, kas õppija on aru saanud, millest tundides räägiti. Tundides toimuva suulise arutelu käigus on keeruline lõpuni hinnata, kas õppija sai aru.”*

Veebivestluse käigus selgus ka, et õppekavas, tunnistuse lisas ja asutuse koostatud eneseanalüüsis mainitud CV-d tegelikkuses ei koostata ning selle täitmist ei hinnata. Koolitusasutus lubas selle eksituse õppekavast esimesel võimalusel eemaldada. CV-ga koos mainitud õppija eneseanalüüsi näol on tegemist kutse andja (ESTA) veebilehelt võetud dokumendi vormiga, mis on mõeldud kutse andjale esitamiseks kutse taotlemisel. Hinnatava õppekava kontekstis kasutatakse seda selleks, et õppijatel, kes soovivad kutset taotlema minna, oleks see juba mingil kujul täidetuna olemas. Komisjoni hinnangul on see tänuväärne idee, ehkki õpiväljundite saavutatuse hindamise seisukohalt CV ja eneseanalüüs tegelikkuses mingit tähtsust ei oma. Eneseanalüüsi koostab õppija lihtsalt selleks, et reflekteerida saadud teadmisi ja oskusi iseendale. Selle täitmise kohta antakse koolitaja poolt tagasisidet siis kui õppija seda soovib või vajalikuks peab, kuid õpiväljundite saavutatuse hindamise seisukohast see mingit tähtsust ei oma.

Eneseanalüüsi hindamise veerus märgitud valikvastustega testi kohta selgitati, et tegemist on nõ õppetöö käigus jooksvalt tehtava teadmiste kontrolliga, mis samuti ei ole lõpliku hindamisega seotud. Test on asutuse esitatud eneseanalüüsis märgitud hindamismeetodina õppekava õpiväljundi nr 1 *“Abistab ja juhendab abivajajat elamistoimingutes, toetades teda väärrika elu korraldamisel ja võimalikult kõrge elukvaliteedi saavutamisel”*, nr 2 *“Planeerib ja teeb hooldustegevusi, lähtudes abivajajast kui tervikust, tema seisundist ning hooldusplaanist”* ja nr 8 *“Hindab oma kutseoskusi ja*

arenguvajadusi hooldustöötajana ja järgib oma töös inimõigusi, hoolekande eetilisi põhimõtteid ja valdkonnaga seotud õigusakte” juures. Testi sisu ja mahu kohta komisjonil täpsemat selgust saada ei õnnestunud, küll aga selgitasid koolitusasutuse esindajad, et tegelikkuses on test alles arendamisjärgus ja praegusel hetkel seda veel ei tehtagi.

Komisjon tundis täpsemat huvi ka näiteks selle vastu, kuidas hinnatakse läbi iseseisva töö “Võrdlev analüüs kohalike omavalitsuste (KOV) sotsiaaltoetuste ja koduteenuste osutamisest.” õpiväljundite nr 4 *“Toetab abivajajat tervise taastamisel ja hoidmisel, kohaldades talle turvalise keskkonna, juhendades tema seksuaalkäitumist, kontrollides tervisenäitajaid, abistades ravimite manustamisel ja abivahendite kasutamisel ning andes vajadusel esmaabi”* ja nr 5 *“Teeb ohutustehnikaid järgides majapidamis- ja korrastustöid, kaasates võimalusel abivajajat”* saavutatust, kuna just nende väljundite juurde on asutus eneseanalüüsis selle töö märkinud.

Koolitaja selgitas veebivestlusel, et selle töö läbi hinnatakse majapidamise ja korrastustööde teema alla kuuluvate väljundite saavutatust ning kirjeldas töö sisu järgmiselt: *“Õppijad võtavad lahti oma KOV-i veebilehe ja veel mõne teise omavalitsuse oma ning võrdlevad, kas sotsiaalteenused ja toetused neis on lihtsasti leitavad ja kas omavalitsuste vahel on erisusi jne”. Eesmärk on lasta õppijal praktikas viia ennast oma KOV veebilehel oleva infoga kurssi ning leida erinevate omavalitsuste poolt pakutavate toetusmeetmete ja info vahel erinevusi. Pärast töö esitamist tehakse kokkuvõttev arutelu ja lastakse õppijatel oma sõnadega kirjeldada, kuidas nad saadud infost aru on saanud.”* Lisaks mainitud iseseisvale tööle hinnatakse majapidamise ja koduteenuste teema all olevate õpiväljundite saavutatust ka praktikaaruandes kirjeldatud tegevuste kaudu. Komisjoni hinnangul ei ole KOV teenuseid puudutav iseseisev töö antud teema õpiväljundite hindamiseks kohane meetod, kuna ei ole oma sisult õpiväljundite sisuga seotud. Küll aga sobiks nimetatud töö hoopis õppekava 4. teema (*“Hooldustöötaja kutset läbivad kompetentsid”*) õpiväljundite saavutatuse osaliseks hindamiseks. Praegu on sinna õppekavas märgitud hindamise meetoditena *“CV ja eneseanalüüsi esitamine”*, mida, nagu selgus, tegelikult ei rakendata.

Esmaabi koolituste osas selgus vestlusel, et see osa koolitusest toimub tegelikult koolitusasutuse partnerettevõtete juures, kellel on olemas selle koolituse läbiviimiseks vajaliku kvalifikatsiooniga koolitajad. Nemad viivad selle osa koolitusest läbi, korraldavad eksami ja väljastavad ka eraldi tunnistuse. Õppekavast ja eneseanalüüsist on aga võimalik välja lugeda nagu toimuks ka see osa koolitusest ning viiks selle hindamise läbi OÜ Koolitaja ise.

Väga palju räägiti vestlusel tagasisidestamisest, mida õppijatele nende tööde kohta antakse. Tagasisidestamine toimub koolitajate sõnul õppetöö ajast väljaspool. Seda tehakse nii suuliselt kui kirjalikult ning seda antakse selle kohta, kas õppija on asjast õigesti aru saanud, mida saaks teha paremini jne. Iga õpetaja annab ise oma teemaga seotud kodutöödele tagasisidet. Koolitajad hoiduvad hinnangute andmisest, vajadusel juhitakse õppijate tähelepanu õppetöös tekkinud puudustele. Veebivestlusel koolitajatega selgus, et päeva lõpus toimub alati suuline tagasiside. Küsimused sõltuvad paljudest asjaoludest.

Tagasiside eesmärk on inimene õppima ja mõtlema panna. Samuti arutatakse iseseisvate töödega ja ka muude temadega seotud küsimusi ühiste arutelude käigus.

80 ak.h kestva juhendatud praktika aruanne tuleb õppijatel esitada koolitusasutusele. Selle esitamine ja esitlemine on üks tingimus, et koolitus lõpetada. Veebivestluse käigus juhtidega selgus, et praktika aruannet esitletakse viimases tunnis. Selleks planeeritakse üks õppepäev, et õppijad saaksid ka avaliku esinemise kogemuse. Aruande koostamine on iseseisev töö ja kuulub hooldustöötaja, tase 3 kutset läbiva kompetentsi alla.

Eelnevat kokku võttes saab komisjon öelda, et ehkki vestluse käigus selgus, et õppijate õpiväljundite saavutatust hinnatakse ja väga palju antakse õppijatele tagasisidet, on kogu süsteem tervikuna läbimõtlema ja õppijale ning kõrvaltvaatajale väga raskesti arusaadav ning läbipaistmatu. Sellele viitab nt see, et erinevates allikates on hindamist kirjeldatud täiesti erinevalt. Olulisemate punktidenä saab välja tuua järgmist:

- a) Õppekavas on hindamise kirjelduses mitmeid vigu ja eksitavat infot. Seal märgitud hindamise alla infot, mida tegelikkuses ei rakendata (“Eneseanalüüsi ja CV koostamine ja esitlemine.”) – CV-d ei pea tegelikult esitama ning eneseanalüüsi, ehkki selle koostamine ja esitamine iseseisva tööna on kohustuslik, tegelikult ei hinnata. Eneseanalüüsis mainitud testi hindamiseks samuti ei kasutata, kuna see on alles arendamisjärgus.
- b) Õppekavas hindamismeetodite alla toodud kolm meetodit ei ole komisjoni hinnangul tegelikult hindamismeetodid, vaid koolituse lõpetamise tingimused. Hindamismeetod on meetod, mille abil kirjeldatakse, kuidas õppija peab oma kompetentse demonstreerima. Nendeks võivad olla nt nt test, praktilise ülesande sooritamine, suuline või kirjalik eksam, õppetöö käigus toimuv kujundav hindamine (tingimusel, et õppija töid ka realselt hinnatakse, mitte ainult ei arutleta nende üle), paikvaatlus (nt situatsioonülesande lahendamine, rollimäng), nõuetekohase praktikaaruande koostamine ja esitamine jms. ehk miski, mis annab teada kuidas, millise meetodiga, õppija teadmisi ja oskusi hinnatakse. Praegu õppekavas kirjas olevad iseseisvate tööde esitamine või mingi osa õppes läbimine ei ole hindamismeetod. Hindamise kriteeriumiteks on lävendid, mille abil kirjeldatakse, millisele tasemele õppija poolt hindamismeetodi kaudu demonstreeritavad kompetentsid peavad vastama (nt testides vajalik õigete vastuste arv või %; praktilises tööülesandes konkreetsed nõuded, millele tehtud töö peab vastama; kirjalikes töödes vormistuse ja sisu vastavus etteantud nõuetele). Hetkel on õppekavas meetodid ja kriteeriumid omavahel segamini, ebakorrektselt sõnastatud ja arvestades ka eneseanalüüsi kirjutatut - ei väljenda selgelt seda, kuidas õppe lõppedes hindamine toimub.
- c) Õppekavasse on ühe hindamismeetodina märgitud ka “Esmabiandja väljaõppe läbimine” ja selle kriteeriumiks “*Õppija on koolituskeskkonnas lahendanud praktilisi ülesandeid ning sooritanud 80 % ulatuses testi*”. Komisjon leiab, et kuna nimetatud osa koolitusest ei vii läbi koolitusasutus ise, ei peaks see kajastuma ka asutuse läbi viidavate hindamismeetodite loetelus, vaid peaks olema pigem märgitud õpingute lõpetamise tingimuste juures.
- d) Jättes kõrvale eneseanalüüsi, mis on tegelikult hindamiskomisjonile käesoleva hindamise raames esitatud kirjeldus, ja vaadates ainult neid dokumente, mis on näha õppijale ning õppija olemasolevale või tulevasele tööandjale, siis on eksitav info hindamismeetodite kohta kirjas ka koolituse lõpus antava tunnistuse lisas.
- e) Komisjoni hinnangul on oluline, et loetletud meetodite abil hinnatakse ära kõikide õppekavas märgitud õpiväljundite saavutatust. See nõue tuleneb täienduskoolituse standardi § 3 lõikest 2. Ehkki vestluse käigus selgus, et õpiväljundite saavutatust hinnatakse, on komisjon seisukohal, et kõikide valitud hindamismeetodite abil ei ole võimalik konkreetsete õpiväljundite saavutatust

hinnata. Näiteks õpiväljundite nr 4 *“Toetab abivajajat tervise taastamisel ja hoidmisel, kohaldades talle turvalise keskkonna, juhendades tema seksuaalkäitumist, kontrollides tervisenäitajaid, abistades ravimite manustamisel ja abivahendite kasutamisel ning andes vajadusel esmaabi”* ja nr 5 *“Teeb ohutustehnikaid järgides majapidamis- ja korrastustöid, kaasates võimalusel abivajajat”* saavutatust ei ole võimalik hinnata läbi võrdleva analüüsi KOV koduteenuste osutamise kohta ning praktikaaruandes majapidamis- ja korrastustööde õpiväljundite lahti kirjutamise põhjal. Veebivestluses selgus, et nt majapidamistöde korraldamise teema teoreetilise osa õpetamine toimub loengute käigus ja praktiline õpe toimub hoolekandeesutuses. Viimases soovitatakse õppijal jälgida, kuidas nt liigub pesu pesumajja, kuidas käitatakse nakkusohu korral, kuidas toimitakse kui inimene tahab midagi poest saada, kuidas toimub hoolduskoristus ja milline näeb välja hoolealuse vahetu ümbrus (tema riided, kapp jne). Õppekeskkonda tagasi tulles toimub nähtu põhjal arutelu.

Komisjonile jääb ka arusaamatuks, kuidas tegelikult hinnatakse nt õpiväljundi nr 8 *“hindab oma kutseoskusi ja arenguvajadusi hooldustöötajana ja järgib oma töös inimõigusi, hoolekande eetilisi põhimõtteid ja valdkonnaga seotud õigusakte.”* saavutatust, kui õppekavas märgitud eneseanalüüsi ja CV-d tegelikult hindamises ei rakendata. Eneseanalüüsis on selle õpiväljundi juurde märgitud, et hindamine toimub lisaks eneseanalüüsile ja testile ka juhendatud praktika, valikvastustega kirjaliku testi ja suulise arutelu kaudu. Täpsustusena on samas veel mainitud, et praktika aruandes peavad omandatud õpiväljundid olema korrektselt lahti kirjeldatud, juhendaja hinnang positiivne ning et aruandele antakse kirjalik personaalne tagasiside. Testi kohta on öeldud, et see tuleb lihtsalt täita, kuid pole öeldud, milline on selle läbimise lävend või mis testiga on üldse tegemist - kas sellesamaga, mis on alles arendusjärgus ja mida tegelikkuses veel ei eksisteeri või mingi muuga. Kolmanda täpsustusena selle õpiväljundi hindamise lahtris on märgitud *“Suuline arutelu omandatud kompetentside kinnistamiseks.”* Ka sellest pole aru saada, kas tegemist on nt suulise eksamiga, teadmiste kontrolliga või lihtsalt vestlusega.

- f) Komisjonile sai hindamise käigus selgeks, et koolitusasutusel puuduvad iseseisvate tööde hindamiseks selged hindamiskriteeriumid ning otsustamine selle üle, kas töö on sooritatud positiivselt või mitte, toimub peamiselt koolitaja sisetunde põhjal. Positiivne on selle juures see, et koolitaja sõnul antakse õppijale iga tehtud töö kohta soovi korral tagasisidet ning vajadusel lastakse tööd niikaua täiendada kuni koolitajale on selge, et konkreetne õpiväljund on saavutatud. Siiski on komisjon seisukohal, et hindamise läbipaistvuse seisukohalt on oluline, et ka õppija ka juba eelnevat teaks, millistele nõuetele tema tehtud tööd peavad vastama, et need oleksid positiivselt sooritatud. Konkreetsed hindamiskriteeriumid olid hindamise käigus tuvastatavad ainult esmaabi koolituse puhul ning toiduhügieeni alaseid teadmisi puudutaval testil. Ka patsiendi hooldusplaani täitmisel ning praktika aruande osas on võimalik aru saada, mille põhjal otsustatakse kas õppija on õpiväljundid omandanud, kuid iseseisvate tööde osas õppijal seda teadmist ei ole.

Tugevused

- 1) Hea arendusideena toob komisjon välja koolitaja poolse idee kasutada tulevikus veebiõppe korral praktiliste oskuste omandamiseks virtuaalreaalsusega 3D prillide kasutuselevõtmise plaani.
- 2) Komisjon tunnustab asutust ka selle eest, et õppijatele antakse õppetöö käigus väga palju tagasisidet.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavas on hindamist puudutavas jaotises märgitud ühe iseseisva töö esitamise kriteeriumina "CV ja eneseanalüüsi esitamine". Tegelikuses õppijad CV-d koostama ja esitama ei pea, samuti ei ole eneseanalüüsi koostamine osa hindamisest. Komisjon soovib eksitava info õppekavast välja võtta.
- 2) Õppekavas on hindamismeetodid ja -kriteeriumid omavahel segamini aetud ning osaliselt ebakorrektselt sõnastatud - hindamismeetoditena sõnastatud meetodid ei ole tegelikult hindamismeetodid. Komisjon soovib koolitusasutusel senine hindamise kirjeldus üle vaadata ning korrigeerida nii, et meetodite all oleks märgitud, milliste meetoditega õppija oskusi ja teadmisi hinnatakse ning kriteeriumite juures see, mis on vajalik lävend, et hindamine vastava hindamismeetodi puhul läbida.
- 3) Hindamise käigus selgus, et esmaabi koolitust viivad läbi koolitusasutuse erinevad koostööpartnerid ja koolitaja ise sellega seotud ei ole. Komisjon soovib õppekavas esmaabi koolitust puudutav osa "Hindamine ehk õpingute lõpetamise tingimused" jaotisest välja jätta ja viia see üle koolituse lõpetamise tingimuste juurde, kuna selles osas viib hindamist läbi ja väljastab tunnistuse partnerettevõtte.
- 4) Erinevates õppijale kättesaadavas dokumendis on info hindamise kohta erinev. Komisjon soovib õppekavas ja koolituse lõpus väljastatava tunnistuse lisa dokumendis hindamist puudutava info ühtlustada, st viia viimases olev hindamismeetodite loetelu vastavusse sellega, mis on kirjas õppekavas.
- 5) Osad hindamismeetodid ei sobi nende õpiväljundite saavutatuse hindamiseks, mille juurde nad praegu mõeldud on. Näiteks ei ole kirjatööga KOV veebilehtedelt võetud sotsiaalteenuste võrdlus kuidagi seotud nende õpiväljundite sisuga, mida selle töö läbi justkui hindama peaks.
- 6) Hindamise käigus selgus, et kõikide õpiväljundite (nt õpiväljund nr 8) hindamise osas pole arusaadav, kas ja kuidas nende kui saavutatust tegelikult hinnatakse. Seega soovib komisjon kogu hindamise osa üle vaadata ja läbi mõelda, kuidas tegelikult õpiväljundite saavutatust hinnatakse.
- 7) Kuna iseseisvate tööde osas ei ole selge, milliste hindamiskriteeriumite alusel õppija tööd positiivselt sooritatuks loetakse ja selle otsustab koolitaja oma sisetunde ja erialase kompetentsuse pinnalt, siis soovime ka iga hindamismeetodi juurde töötada välja selged kriteeriumid, mille alusel õppijat oskusi ja teadmisi hinnatakse.

Arenguvõimalused

- 1) Õpiväljundite 4. ja 5. korral kohalike omavalitsuste koduteenuste osutamise võrdlevale analüüsile lisaks ja õpiväljundite 4. ja 5. paremaks saavutamiseks soovib komisjon pöörduda koristusteenust pakkuvate firmade poole õppetöö läbiviimisel ja kasutada vastavaid õppefilme, nt ahjukütmine, kemikaalide kasutamine, koristusvõtted jne.

6. Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel

Suunised: Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

ANALÜÜS

Asutusel on tagasiside kogumise süsteem läbi mõeldud, Koolituspäeva jooksul annavad õppijad koolitajale ja/või koolitusjuhile suulist tagasisidet õpetamise protsessi kohta. Eneseanalüüsis on toodud õppijatelt saadud tagasiside näide, kus teemat "Hooldustegevused haiguse ja surma korral" sooviti käsitleda suuremas tundide mahus. Õppijate tagasisidele tuginedes lisati 04.04.2023 algava hooldustöötajate koolituse õppekavasse aine mahule kaks akadeemilist tundi juurde.

Näidisenäitena esitatud tagasiside ankeedi põhjal on võimalik hinnata õppijate rahulolu koolitusega.

Õppijad peavad praktika käigus koostama ka eneseanalüüsi, millest selgub tagasiside praktikakoha kohta. Koolituse lõpus täidavad õppijad elektrooniliselt anonüümse tagasiside ankeedi (Google Forms). Koolitusjuht analüüsib ankeetide täitmise järgselt saadud tagasisidet ning koondab analüüsimiseks andmed. Õppijate tagasiside analüüsimine on oluline koolitajate isiksuse arendamisel ning nende andragoogiliste ja erialaste teadmiste täiendamisel. Protsessi hindamine annab nii õppijatele kui korraldajale võimaluse korrigeerida kursuse sisu ja vormi ning viia vastavusse eesmärgid ja saavutatud tulemused.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Kõik koolitusega seotud koolitajad on teadlikud õppekava eesmärgist ja sisust ning teevad omavahel koostööd. Kasutatavad õppemeetodid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist. Õppijad saavad tagasisidet koolituse jooksul ning õppijate eripärade ja vajadustega arvestatakse.

Õppekavas on kirjas info lõpetamise tingimuste kohta, kuid seal kirjeldatud hindamine erineb eneseanalüüsis ja tunnistuse lisas kirjas olevast. Samuti selgus, et tegelikkuses mitmeid hindamismeetodeid reaalsuses ei kasutata (CV, eneseanalüüs) või pole neid veel olemas (test) ning mainitud on mitmeid hindamismeetodeid, mis tegelikkuses on pigem tagasiside õppijale või õppetöö käigus peetav arutelu, aga mitte hindamine. Osad hindamismeetodid ei ole konkreetse õpiväljundi saavutatuse hindamiseks sobilikud, mistõttu ei saa tõenduspõhiselt kindel olla, et nende hindamine üldse toimub. Ühe koolituse lõpetamise tingimusena ning lõpuhindamise osana märgitud iseseisvate tööde puhul puuduvad konkreetsete hindamiskriteeriumid ning otsustamine selle üle, kas esitatud töö on nõuetele vastav või mitte, sõltub koolitaja subjektiivsest otsusest mille ta teeb oma erialaste teadmiste põhjal. Komisjon leiab, et ehkki koolitaja puhul on tegemist kogenud erialaspetsialistiga, ei ole selline hindamine õppija jaoks läbipaistev ning arusaadav.

Kuna hindamine kui selle hindamisvaldkonna olulisim aspekt tervikuna on komisjoni hinnangul õppija jaoks läbipaistmatu (puuduvad selged kriteeriumid), osaliselt ebasobiv ja tervikuna läbimõtlemitu,

samuti on info kogu hindamise kohta erinevates allikates erinev, siis ei saa komisjon seda hindamisvaldkonda positiivseks hinnata.

Hindamiskomisjon on seisukohal, et hindamisvaldkond "Õppimine ja õpetamine" nõuded ei ole täidetud.

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE:

Nõuded ei ole täidetud

III KOOLITAJAD

7. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

Suunised: Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kompetentside kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.

ANALÜÜS

Koolitusasutuse veebilehel on olemas põhjalik info kõikide koolitajate kompetentsuse kohta. Mõnede koolitajate juures on puudu info, mis puudutab nende hariduslikku tausta. Ehkki nende töökogemusest ja tegevuse kirjeldusest ilmneb selgelt nende seotus õpetatava valdkonnana, oleks info ühtlustamise mõttes kohane siiski lisada juurde ka hariduslik taust. Positiivse poole pealt toob komisjon välja, et lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele on koolitajatele juurde märgitud ka nende erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine.

Koolitajad käivad erinevatel erialastel kursustel, viiakse läbi ka sisekoolitusi. Asutuse juht osaleb aktiivselt täiskasvanute koolitajate võrgustikes ja koolitajate kogukonna tegevustes ning kuulub Eesti Andragoogide Liitu. Koolitajad kuuluvad erinevatesse kutsekomisjonidesse ja erialaliitudesse.

Asutusel on välja töötatud nõuded praktikajuhendajatele. Vestlusest koolitusjuhtidega selgus, et praktikajuhendajatele eraldi koolitust ei ole siiski tehtud. Õppija saadetakse praktikale põhjaliku dokumentide pakiga, kus on mh olemas nii õppekava kui praktika läbimiseks vajalikud juhendmaterjalid ja vormid. Peamine suhtlus koolitusasutuse ja praktikakoha vahel toimub läbi praktikakohaks oleva asutuse juhi. Ka suhtlemine juhendajaga toimub läbi juhi. Kontakt praktikajuhendajaga on koolitusasutusel siiski olemas, aga ainult telefonikõnede tasemel. Mõnikord on praktikajuhendajad soovunud täpsemat teavet praktika läbiviimise kohta või tahavad lahendada mõnd delikaatsemat

küsimust seoses õppijaga. Koostöös on probleemidele alati lahendus leitud. Komisjon leiab siiski, et koolitusasutus peaks rohkem suhtlema ka otse juhendajatega ning nagu vajadused on näidanud, korraldama neile näiteks eraldi väljaõpet selleks, et neil oleks parem ülevaade sellest, mida neilt praktika käigus oodatakse. Samuti võiks praktikajuhendajaid kutsuda õppijate praktikaesitlustele, et nad näeksid, kuidas õppija oma praktika tulemuslikkust kirjeldab.

Tugevused

Vestluse käigus ja veebilehelt saadud info põhjal võib väita, et koolitusasutusel on olemas väga kompetentsed ja pika töö- ning koolitajakogemusega koolitajad, kes ennast ka pidevalt oma tööalaste vajaduste osas täiendavad.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

Mõnede koolitajate osas on veebilehelt puudu info haridusliku tausta kohta. Komisjon soovib isikukirjeldusi täiendada ning lisada veebilehele kõikide koolitajate juurde ka nende haridusliku tausta.

Arenguvõimalused

- 1) Teha rohkem otsest koostööd ja suhelda vahetult praktikakoha juhendajatega, mitte läbi praktikaasutuse juhi. Ühe võimalusena võiks näiteks kutsuda juhendajaid osalema praktikaaruande esitlemistele, et ka nemad saaksid vaadata, kuidas õppijad oma praktikaperioodi kirjeldavad.
- 2) Tulenevalt koolitusasutusega peetud veebivestlusest soovime korraldada praktikakoha juhendajatele veebikoolitusi, et selgitada neile täpsemalt nende rolli, vastutust ja töö sisu praktikajuhendajatena ning rääkida läbi vastastikused ootused ja võimalikud küsimused-probleemkohad.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Põhjalik info koolitajate kohta on kergesti leitav koolitusasutuse veebilehelt. Mõne koolitaja osas on vajalik infot haridusliku tausta kohta täpsustada.

Kõikidel koolitajatel on olemas vajalik kvalifikatsioon ja eelnev kogemus koolituse läbiviimiseks. Tegemist on väga kvalifitseeritud oma ala spetsialistidega, kelle kompetentsuses pole komisjonil põhjust kahelda.

Hindamise käigus selgus, et praktikakoha juhendajatega on vahetu suhtlus veidi lünklik, pigem suheldakse praktikaettevõtete asutuse juhi tasandil. Komisjon leiab, et suhtlus võiks olla tihedam ka vahetute juhendajatega.

Komisjon leiab, et „Koolitajate” hindamisvaldkonna nõuded on täidetud.

KOOLITAJAD:

Nõuded on täidetud

IV RESSURSID

8. Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

ANALÜÜS

Õppekavas on õppekeskkonnana mainitud nii klassiõpe kui ka veebikoolituse võimalus. Asutuse veebilehel koolituse reklaamtekstis on öeldud, et “*Õpe toimub veebikeskkonnas Zoom (erialatunnid) ja kontaktõppes sinu kodukohas (esmaabi ja praktika)*”. Hindamisvestluse käigus selgus, et mõlemad variandid on õppekavas sees, kuna esimene kursus toimus klassiõppes. Järgnevad koolitused on toimunud ainult veebi vahendusel. Sobilik klassiruum on rendilepingu alusel olemas ja koolitajal ka sellest tulenevalt võimekus vajadusel viia koolitust läbi kohapeal. Asutus on tõendusmaterjalina esitanud ka fotod õppeklassist ning need on leitavad ka asutuse veebilehelt (jaotises “Õpikeskkond”). Kuna õppegrupi suuruseks on max 10 inimest, siis fotode järgi on võimalik õppijad klassiruumi ära mahutada. Veebilehele on märgitud ka oluline teave ruumidele ligipääsetavuse, õpetamiseks vajalike vahendite olemasolu jne kohta.

Koolitusasutus pakub hooldustöötajate veebikoolitust ning veebivestlusel väitsid koolitusjuhid, et veebikeskkond võimaldab erinevatest Eesti paikadest pärit inimestel koolitusega liituda, mis klassiõppe korral poleks samaväärselt võimalik. Koolituse sihtrühmaks on Eesti saartel ja maapiirkondades elavad naised, kelle jaoks kodunt kaugemal toimival koolitusel käimise võimalused on raskendatud. Paljudel on perekondlikud või materiaalsed probleemid ning see on ka põhjus, miks koolitaja on otsustanud veebiõppe kasuks. Õpikeskkonnana kasutatakse Zoom keskkonda, õppematerjalid ja iseseisvad tööd on üleval Google Drive keskkonnas. Muuks teabevahetuseks kasutatakse Google Forms, Google Calendar, Google Drive Dropbox pilvepõhiseid platvorme. Koolitusjuht ja koolitusspetsialist toetavad õppijaid digioskustega toimetulemisel.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Komisjon leiab, et koolitusasutusel on olemas õppe läbiviimiseks vajalikud ruumid, mis vastavad koolituse spetsiifilistele vajadustele. Ka veebikeskkonnas läbiviidav õpe vastab nõuetele.

Koolitusasutus viib koolituse läbi Zoom keskkonnas, võttes arvesse õppijate majanduslikku olukorda ning pakub kogu koolituspäeva vältel tehnilist tuge. Komisjon hindab hindamisvaldkonna “Ressursid” nõuded täidetuks.

RESSURSID:

Nõuded on täidetud